

Članu _____

Predmet: Zakon o tržišnoj inspekciji

Sa danom 19.11.2011.godine, stupio je na snagu Zakon o tržišnoj inspekciji (Sl. List CG br.53/11).

Smatrajući da Vašoj pažnji ne bi trebalo da promakne značaj odnosnog Zakona, podsjećamo na pojedine bitne odrednice iz istog.

I. OSNOVNE ODREDBE (ČL.1-5)

1. Zakonom se uređuje:
 - inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa iz oblasti unutrašnje trgovine i usluga;
 - nadzor nad tržištem, kao posebni oblik inspekcijskog nadzora;
 - ovlašćenje i obaveze tržišnih inspektora;
 - planiranje i izvještavanje o radu tržišne inspekcije;
 - druga pitanja od značaja za tržišnu inspekciju.
2. Inspekcijski nadzor vrši ministarstvo za poslove trgovine (Ministarstvo ekonomije) preko Tržišne inspekcije.
3. Tržišni inspektor, u vršenju inspekcijskog nadzora, ima prava i obaveze utvrđene ovim zakonom, te Zakonom o inspekcijskom nadzoru (Sl. List RCG br 39/03, Sl. List CG br.76/09).
4. Tržišna inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa koji se odnose na:
 - cijene (utvrđivanje, objavljivanje i isticanje cijena, naplata i izdavanje računa);
 - usaglašenost neprehrambenih proizvoda sa propisanim zahtjevima, odnosno bezbjednost proizvoda;
 - zaštitu prava potrošača;
 - zaštitu prava intelektualne svojine;
 - metrologiju;
 - promet predmeta od dragocjenih metala;
 - oznake energetske efikasnosti uređaja za domaćinstvo;
 - oglašavanje proizvoda i usluga;
 - uslove za obavljanje djelatnosti u skladu sa posebnim propisima;

- pružanje usluga (trgovinske, zanatske i dr.);
- promet proizvoda u skladu sa posebnim propisima

5. Tržišna inspekcija obavlja i poslove:

- vođenja Registra žalbi potrošača
- iniciranje izmjena, odnosno donošenje novih propisa iz osnova uočenih nedostataka u propisima i standardima.

II. NADZOR NAD TRŽIŠTEM (ČL.6-89)

1. Nadzor nad tržištem je poseban oblik inspekcijskog nadzora, a obuhvata aktivnosti i mjere kojima se objezbjeđuje usaglašenost proizvoda na tržištu sa propisanim zahtjevima, zaštita života i zdravlja ljudi, životne sredine i drugog javnog interesa.
Nadzor nad tržištem odnosi se na neprehrambene proizvode na tržištu.
2. U svrhu provjere usaglašenosti proizvoda sa propisanim zahtjevima, odnosno provjere bezbjednosti proizvoda, tržišni inspektor je ovlašćen da zatraži od subjekta nadzora informacije o karakteristikama tog proizvoda.

III. OVLAŠĆENJA I OBAVEZE TRŽIŠNOG INSPEKTORA (ČL.9-23)

1. Tržišni inspektor je ovlašćen da, radi vršenja inspekcijskog pregleda, uđe u poslovne prostorije, bez predhodnog obavještenja.
2. Tržišni inspektor dužan je postupiti po inicijativi za pokretanje inspekcijskog postupka, te da o istoj, odnosno rezultatima postupka u roku od 8 dana po prijemu inicijative obavjesti njenog podnosioca.
Ako predmet inicijative nije u nadležnosti tržišne inspekcije, istu, bez odlaganja dostavlja nadležnom organu, uz istovremeno obavještenje podnosioca inicijative.
Tržišni inspektor je dužan da čuva identitet podnosioca inicijative.
3. Tržišni inspektor o vršenju inspekcijskog pregleda sačinjava zapisnik na licu mjesta, a izuzetno u svojim službenim prostorijama u roku od tri dana od izvršenog pregleda.
4. Tržišni inspektor ima ovlašćenja da:
 - utvrdi identitet lica koja obavljaju djelatnost i drugih lica koja su prisutna nadzoru, uvidom u ličnu ispravu;
 - naloži izvršenje popisa zaliha proizvoda (potpuni ili djelimični);
 - vrši fotografisanje, video-snimanje prostora u kojem se vrši inspekcijski nadzor, odnosno proizvoda i drugih predmeta obuhvaćenih nadzorom;
 - vrši pregled vozila u slučajevima kada je vozilo u funkciji obavljanja trgovine;
 - uz odluku suda izvrši pregled stambenih ili drugih prostorija kada postoji osnovana sumnja da se u njima obavlja djelatnost.Pregled vozila i robe u prevozu tržišni inspektor vrši uz asistenciju policije.

5. Ako u postupku tržišni inspektor utvrdi potrebu naložice da se izvrši popis zaliha radi utvrđenja da:
- se istaknuta cijena ne slaže sa propisanom cijenom, cijenom iz kalkulacije, odnosno iz cjenovnika;
 - za prodatu robu nije izdat račun na propisani način i propisane sadržine;
 - se u prometu nalazi roba koja nije evidentirana na propisani način;
 - se u prodajnom objektu nalazi roba bez dokaza o nabavci.

6. Tržišni inspektor može ukazati subjektu nadzora na učinjene nepravilnosti u slučaju:

- inspekcijskog pregleda kod subjekta nadzora koji počinje sa obavljanjem djelatnosti;
- prvog inspekcijskog pregleda nad primjenom novog propisa od čijeg stupanja na snagu nije proteklo više od 60 dana;
- inspekcijskog pregleda kod subjekta nadzora koji je u skladu sa zakonom obavijestio tržišnu inspekciju da je na tržište plasiran opasan proizvod i postupio po naloženim mjerama inspektora.

Mjera ukazivanja tržišni inspektor neće preduzeti ako:

- učinjena nepravilnost predstavlja prekršaj, zbog kojeg je inspektor dužan da preduzme neku od propisanih privremenih mjera (oduzimanje robe ili predmeta, zabrana obavljanja djelatnosti, zabrana prometa robe, oduzimanje imovinske koristi);
- učinjena nepravilnost predstavlja prekršaj kojim se ugrožava javni interes i interes pravnih i fizičkih lica;
- je subjekat nadzora u posljednje dvije godine učinio iste ili slične nepravilnosti.

7. Ako nije izrekao kao mjeru ukazivanje tržišni inspektor donosi rješenje kojim nalaže otklanjanje nepravilnosti.

8. Tržišni inspektor je dužan učiniti naknadni (kontrolni pregled), u roku od 3 dana od dana isteka roka za otklanjanje nepravilnosti.

9. Tržišni inspektor će preduzeti mjeru privremenog oduzimanja ostvarene imovinske koristi ako je ova ostvarena prometom proizvoda i usluga:

- po cijeni većoj od propisane, većoj od cijene utvrđene kalkulacijom ili cjenovnikom, kao i većoj od objavljene ili istaknute cijene ;
- bez dokaza o nabavci (porijeklo) robe;
- a nije registrovan za obavljanje djelatnosti, odnosno obavlja djelatnost bez prijave/odobrenja u skladu sa zakonom.

Oduzimanja ostvarene imovinske koristi odnosi se i na slučaj kada je ova ostvarena aktima ili radnjama nelojalne konkurencije, odnosno nepoštenom poslovnom praksom.

Ostvarena imovinska korist predstavlja iznos ostvarenog prometa:

- u visini razlike u cijeni po kojoj je izvršena prodaja u odnosu na propisanu, utvrđenu, objavljenu ili istaknutu cijenu;
- proizvoda ili usluga u slučaju iz stava 1 al.2 i 3 ovog člana;
- u visini razlike ostvarene aktima ili radnjama nelojalne konkurencije, odnosno nepoštenom poslovnom praksom.

10. Prinudno izvršenje, ukoliko subjekat nadzora u određenom roku ne otkloni utvrđene nepravilnosti ili ne izvrši privremenu mjeru izrečenu u postupku inspekcijskog pregleda, tržišni inspektor može izvršiti pečaćenjem objekta u kome se obavlja djelatnost, do otklanjanja nepravilnosti.

11. Zahtjev za pokretanje krivičnog, odnosno prekršajnog postupka, tržišni inspektor pokreće kada utvrdi da postoji osnovana sumnja da je učinjeno krivično djelo ili prekršaj.

IV. PROGRAM RADA I IZVJEŠTAJ O RADU (ČL. 24-26)

1. Godišnjim programom rada tržišne inspekcije utvrđuju se naročito:

- aktivnosti i metode rada u inspekcijskom nadzoru i nadzoru nad tržištem;
- resursi potrebni za realizaciju programa rada (kadrovski, tehnički i finansijski);
- način saradnje sa drugim organima i institucijama, nevladinim organizacijama, privrednim subjektima, građanima, medijima i sl.;
- način obavještanja javnosti u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima kojima se uređuje inspekcijski nadzor;
- stručno usavršavanje tržišnih inspektora i druge aktivnosti u cilju efikasnijeg vršenja nadzora, unaprjeđivanja komunikacije sa strankama, poštovanja etičkog kodeksa i suzbijanja korupcije;
- drugi elementi od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora.

2. Tržišna inspekcija mjesečni i godišnji Izvještaj o radu dostavlja Ministarstvu ekonomije:

- mjesečni izvještaj do 15. tekućeg za prethodni mjesec;
- godišnji izvještaj do 31. januara tekuće za prethodnu godinu.

3. Tržišna inspekcija obavještava javnost o nadležnostima, mjerama i aktivnostima koje preduzima.

V. PRELAZNA I ZAVRŠNE ODREDBE (ČL.27-29)

1.Podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona donijeće se do 19.05.2012.godine.

VI. ZAKLJUČNE NAPOMENE

Cijenili smo korisnim, te s toga i upućujemo na dio zakonske regulative koja je u neposrednoj ili posrednoj vezi sa odnosnim zakonom, i to:

1. Zakon o unutrašnjoj trgovini (Sl. List CG br.49/08) –čl.41-45
2. Zakon o spoljnoj trgovini (Sl List RCG br. 28/047, Sl. List CG br.37/07)-čl.51
3. Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda (Sl. List CG br.48/08)-čl.13,14,17
4. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti (Sl. List CG br.53/11)čl.35-37)
5. Zakon o zaštiti potrošača (Sl. List RCG br.26/07)-čl.126, 128-130,132, 135
6. Zakon o autorskim i srodnim pravima (Sl. List CG br.37/11)-čl.199
7. Zakon o zanatstvu (Sl. List CG br.54/09)-čl.17-18
8. Zakon o metrologiji (Sl. List CG br.79/08)-čl.34
9. Zakon o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda (Sl. List CG br.52/09, 32/11, 47/11)-čl.131-132
10. Zakon o duvanu (Sl. List CG br.48/08, 76/08)-čl.36, 38, 41, 43, 45

Pripremio:

Branislav Begović

Pravni savjetnik